

Rezumatul tezei de abilitare

Property rights approach and policy analysis of sustainable forest management

Laura Gianina Bouriaud

1 Rezumat

Drepturile de proprietate sunt definite în mod diferit și inconsistent în literatura economică, uneori căpătând interpretări cu totul diferite de ceea ce apare în doctrina juridică (Cole și Grossman, 2002). Studiul ritmului și a rezultatelor reformei drepturilor de proprietate în țările din Europa centrală și de Est efectuat în timpul pregătirii doctoratului (1998-2002) a demonstrat modul imprecis în care funcționează modelul neoclasic de alocare a resurselor atunci când este aplicat pădurilor și terenurilor împădurite (Bouriaud, 2002). Studiul a arătat de asemenea că reforma drepturilor de proprietate asupra terenurilor forestiere nu a fost urmată și de o reformă a modului de administrare a pădurilor privatizate sau retrocedate foștilor proprietari (Bouriaud, 2002; Bouriaud și Schmithüsen, 2005). Înafara unei anumite inerții specifice procesului de tranziție către economia de piață, am avansat ipoteza că lipsa de reformă în atribuirea drepturilor de gestionare este datorată: 1) unor atribute specifice ale resursei forestiere, precum, de exemplu, prezența externalităților pozitive, dependența multor servicii ecosistemice de o singură componentă a resursei care este arboretul (sau masa lemnoasă pe picior) și fragmentarea puternică a proprietății forestiere, care influențează comportamentul de piață al proprietarului de pădure; și 2) unei poziții cu totul speciale a pădurii private și a proprietarilor noilor păduri private în procesele politice în legătură cu utilizarea resursei forestiere.

Așadar am argumentat într-un articol cu orientare metodologică (Bouriaud și Schmithüsen, 2005) faptul că înțelegerea modului de alocare a resursei forestiere și analiza drepturilor de proprietate trebuie să facă distincția între situația legală a proprietății (drepturi de proprietate legale) și situația de facto a proprietății (drepturi de proprietate economice). Distincția de facto/de jure este esențială pentru a putea introduce în modelul de alocare a resursei forestiere elementul politic, respectiv pentru a putea ține cont de nivelul la care se iau deciziile cu privire la alocarea resursei, conform cadrului conceptual propus de

Kiser și Ostrom (1982). Atunci când există o diferență importantă între conținutul legal și conținutul economic al proprietății avem o situație de specificarea incompletă a drepturilor de proprietate. Se deschide astfel calea către un comportament de acaparare în baza dreptului "primului ocupant", manifestat uneori prin conflict deschis între proprietari și utilizatori pentru apropierea unor atribute ale resursei forestiere (lemn de foc, produse nelemnoase precum ciupercile și fructele de pădure), ajungând în cazuri extreme la o situație de acces nelimitat conform tragediei bunurilor comune descrisă de Hardin în 1968.

Aparenta opoziție între drepturi economice și drepturi legale arată de fapt complexitatea atributelor resursei, dar și faptul că propria noastră capacitate de a înțelege și evalua atributele resurselor naturale este limitată (Smith, 2002). Luând aceasta ca punct de plecare, prezenta teză de abilitare este construită în jurul a două întrebări de cercetare esențiale, una legată de drepturile de proprietate, și cealaltă legată de governanța resursei forestiere:

1. din mulțimea de atribute care caracterizează resursa forestieră, câte atribute sunt în mod real alocate proprietarului de pădure (Bouriaud și Schmithüsen, 2005; Bouriaud și Nichiforel, 2010; Bouriaud et al., 2013)?

2. cum se formează și se formulează regulile necesare pentru a preîntâmpina sau rezolva conflictele inerente utilizării resursei? Care este legătura dintre drepturile de proprietate și procesele politice cu privire la gestionarea resursei forestiere? (Bouriaud et al., 2013; Bouriaud and Marzano, 2014; Bouriaud et al., 2014b).

Pentru a răspunde primei întrebări, mai multe articole au fost publicate, utilizând date empirice cu privire la alocarea mai multor tipuri de atribute ale resursei forestiere, de la biodiversitate la produse accesorii, lemn, lemn de foc sau alte servicii ecosistemice (Bouriaud, 2005; Bouriaud, 2007; Bouriaud, 2009; Bouriaud et al., 2013; Schulze et al., 2014).

Cea de-a doua întrebare de cercetare a vizat probleme de politică forestieră. Plecând de la restricționările pe care proprietarii de pădure le au cu privire la gestionarea resursei forestiere, am analizat în câteva publicații cum apar aceste restricții în procesele de decizie din sectorul forestier (Bouriaud and Schmithüsen, 2005; Bouriaud and Nichiforel, 2010; Bouriaud et al. 2013). În al doilea rând, am analizat diferența dintre drepturi 'economice' și 'legale' prin prisma problemei implementării legii (enforcement), care este determinată politic (Bouriaud et al., 2014b). În al treilea rând, am acordat o atenție specială amenajamentului silvic, instrument cheie al procesului de planificare forestieră, esențial pentru a înțelege conținutul dreptului de proprietate și participarea proprietarului în procesele de decizie (Bouriaud et al., 2013) dar și posibilitatea proprietarilor și gestionarilor de păduri de a lua măsurile necesare pentru adaptarea gestionării silvice la schimbările climatice (Bouriaud et al., 2015; Bouriaud et al., forthcoming). În sfârșit, tăierile ilegale de lemn și corupția în sectorul silvic au fost subiectul altor articole publicate, știind că aceste două fenomene reprezintă eșecuri ale politicii publice (policy failures) de protecție a

resursei forestiere (Bouriaud și Niskanen, 2003; Bouriaud, 2005; Bouriaud et al., 2014b; Bouriaud și Marzano, 2014).

Una din principalele contribuții personale este situată în domeniul analizei dreptului de proprietate și concretizată în cinci publicații majore. Am argumentat faptul că în țările Europei Centrale și de Est (foste socialiste), drepturile de management asupra resursei forestiere sunt puternic restricționate, și, mai mult decât atât, în anumite situații, ele sunt confiscate de la proprietar pentru a fi menținute în domeniul public prin sistemul de amenajare silvică practicat (Bouriaud et al. 2013). Proprietarul deține astfel doar un control rezidual asupra dreptului de a recolta masă lemnoasă din pădurea în proprietate. Studiile realizate (Bouriaud și Schmithüsen, 2005; Bouriaud și Nichiforel, 2010; Bouriaud et al., 2013) sunt în acord cu argumentarea din literatură conform căreia proprietatea în sens economic se exercită nu asupra întregului bun, ci asupra unor atribute anume ale bunului (Foss and Foss 2001), în cazul de față fiind doar o parte a fluxului de material lemnos ce poate fi recoltat din pădurea în proprietate.

O a doua contribuție personală importantă este în domeniul analizei tăierilor ilegale de masă lemnoasă, cu trei publicații. În acest domeniu, am aplicat un cadru conceptual original, insistând asupra determinării sociale a sistemului de utilizare a resursei forestiere. În articolul despre tăierile ilegale în Kosovo, am arătat cum frecvențele realocări ale dreptului de gestionare a pădurilor publice au condus la un nivel ridicat al tăierilor ilegale, unic în Europa, și la un sistem de extragere a lemnului de foc necesar populației bazat pe un acces liber nelimitat (de facto open access), cu efect de degradare pe termen lung a ecosistemului forestier. Analiza corupției în sectorul forestier în România dintr-o a doua publicație (Bouriaud și Marzano, 2014) a pus în evidență cum reformele economice și politice post-socialiste au creat oportunități de corupție pentru o serie întreagă de actori în poziție de a beneficia de pe urma practicilor ilegale din exploatarea lemnului.

O contribuție centrală din domeniul gestionării durabile a pădurilor privește adaptarea gestionării silvice la schimbările climatice, cu trei publicații. Prin aplicarea unui model la nivel de landscape, utilizând trei scenarii climatice și trei modele de gestionare silvică, am arătat că impactul potențialelor schimbări climatice este cu mult mai important decât cel al eventualelor măsuri de adaptare (Bouriaud et al., 2015). Pe de altă parte, măsurile de adaptare nu au diferit esențial de practicile curente autorizate prin sistemul legislativ, tocmai pentru a testa cum ar evolua structura și compoziția unor arborete afectate de schimbările climatice, dar conduse ca în prezent (variantea "business as usual"). Într-o a doua publicație, am arătat că șansele de a se implementa măsuri de adaptare a gestionării pădurilor la schimbările climatice sunt destul de scăzute în cele 14 regiuni ale Europei studiate, și aceasta în principal datorită unor factori de natură instituțională. Intenționăm aprofundarea cercetărilor în această direcție, prin utilizarea unui concept mai cuprinzător, dezvoltat recent (Ostrom, 2009; Vogt et al., 2015) pentru a integra într-un singur cadru analitic elemente de ecologie și elemente socio-economice.

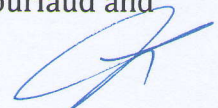
2 Abstract

Property rights are defined variously and inconsistently in the economics literature, sometime distinctly different from the meaning given by legal literature (Cole and Grossman, 2002). The study of the pace and results of the reform on Eastern European country during the PhD degree (1998-2002) has represented a great opportunity to see on the field how imprecisely performs the model of resource allocation in the neoclassical acceptance when applied to forests and the forestland (Bouriaud, 2002). Even more interesting was to see that reforming the ownership on land was not followed by reforming the way of managing the forest from the privatised land (Bouriaud, 2002; Bouriaud and Schmithüsen, 2005). Besides the specific inertia of transition from command-and-control to market-based forest sector, we advanced the hypothesis that the lack of changes in reforming the management rights is probably due to 1) specific attributes of the forest asset, as, for example, the presence of forest externalities, the dependence of many and various forest goods and services from one single attribute that is the timber, and the strong fragmentation of forest ownership diminishing market-like behaviour of forest owners, and to 2) a particular position of the private forestry in the policies dealing with the forest resource utilisation.

We therefore argued in a methodological paper (Bouriaud and Schmithüsen, 2005) that there is a need to analyse “economic” property rights as opposed to “legal property rights” in order to understand the real basis of private ownership and to link therefore the policies on ownership and the constitutional level rules (Kiser and Ostrom, 1982) and the policies on resource utilisation and the operational level rules. The distance between economic and legal property rights may explain the incomplete specification of property rights in certain situations that open the path to predatory behaviour, rent-seeking opportunities or conflict dispute over non-specified forest attributes, e.g. access to non-wood forest products, illegal logging in an open-access like context, that were argued in a series of papers and book chapters.

The apparently opposition between specification (how much is delineated to the forest owners from the bundle of rights upon forest resource) and governance (how the rules are created to solve the potential conflicts upon overlapping resource uses) depicts the complexity of the resource attributes and of our own capacity to assess the resource attributes (Smith, 2002). This assertion is the red line of the model of property rights argued in the present habilitation thesis that tries to address two questions, one property-rights related, and the second governance-related:

1. amongst the bundle of rights upon forests products and services, how much is delineated to the forest owners (Bouriaud and Schmithüsen, 2005; Bouriaud and Nichiforel, 2010; Bouriaud et al., 2013);

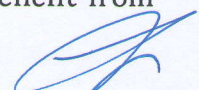
2. how the rules are created to solve the conflicts in resource utilization? Which is the link between the property rights and the policy processes in forest resource management? (Bouriaud et al., 2013; Bouriaud and Marzano, 2014; Bouriaud et al., 2014a; Bouriaud et al., 2014b).

To address the first axis of research, several publications have used empirical data to support the application of property rights approaches to various forest attributes: on timber, firewood and related issue of illegal logging; on biodiversity, non wood forest products, and other ecosystem services (Bouriaud, 2005; Bouriaud, 2007; Bouriaud, 2009; Bouriaud et al., 2013; Bouriaud et al., 2014b; Schulze et al., 2014; Bouriaud et al., 2015).

The second axis of research focused on forest policy related issues. One topic deals with the restrictions brought by forest policies to the forest owners' rights to manage the timber and specifically how these restrictions appear in the forest decision processes (Bouriaud and Schmithusen, 2005; Bouriaud and Nichiforel, 2010; Bouriaud et al. 2013). Secondly, we have analyzed the gap between the economic and legal property rights due to the problem of enforcement that is politically determined (Bouriaud et al., 2014b). Thirdly, we have paid attention to the problem of forest management planning as the main policy mean (instrument), specific to the forest sector, that sets up the content of the property rights (Bouriaud et al., 2013) or shape the forest owners and managers possibilities to deal with the climate change challenge (Bouriaud et al., 2015; Bouriaud et al., forthcoming; Bouriaud et al., 2014a). Finally, illegal logging and corruption as policy failures were the focus of several papers (Bouriaud and Niskanen, 2003; Bouriaud, 2005; Bouriaud et al., 2014b; Bouriaud and Marzano, 2014).

Our main contribution in the field of governance of private property rights (as, for example, Bouriaud et al. 2013) was to argue that in the Eastern European countries not only the management rights are strongly limited, but they are even taken-over from the private forest owners and they remain in the public domain. Due to this situation, the forest owner holds only a residual control over withdrawal rights on timber. The studies done (Bouriaud and Schmithusen, 2005; Bouriaud and Nichiforel, 2010; Bouriaud et al., 2013) remind that the ownership in the economic sense pertains to the attributes of the assets rather than to the assets themselves (Foss and Foss 2001), e.g. ownership on timber would have different characteristics than ownership on forest land (Bouriaud and Schmithusen 2005).

One other main contribution is in the sensitive field of illegal logging, where we have applied an original framework and we have confirmed the 'social nature' of the property rights system upon forest resource utilisation. Thus, the paper studying illegal logging in Kosovo describes how the mismatch on economic property rights arrangements is responsible for the high level of illegal logging, unique in Europe and for a fuelwood production based in *de facto* open-access regime, while the paper about corruption in forest sector in Romania (Bouriaud and Marzano, 2014) highlighted how post-socialist political and economic reform has provided opportunities for a wide range of actors to benefit from corrupt and illegal practices.

In the field of sustainable forest management, we have paid attention to the issue of climate change adaptation, in modelling forest ecosystem changes under three climate change scenarios and three management alternatives. We have shown (Bouriaud et al., 2015) that climate change impact is by far more important than the management measures, although the management scenarios did not essentially break with current practices allowed in the national legal system. In one second contribution (Bouriaud et al., forthcoming) we have shown that, in general, the adaptation to climate change is likely to fail in several regions in Europe, for a range of institutional-related reasons. Future research is intended in this field, applying the overarching concept of governance of the socio-ecological systems, in line with the most recent developments of the Ostrom's conceptual frame (e.g. Ostrom, 2009; Vogt et al., 2015).

